

KAZA DURUMUNDA YAPILMASI GEREKENLER

Karayollarında yetersiz işaret, çizgi ve uyarı levhaları, çürük altyapı, yol bakım onarım çalışmalarında yeterli ikaz ve önlemlerin olmaması, yere serilmiş mıcır, düşük banket vb. durumlar tehlikelere ve kazalara neden olabilir.

Taşıtlarda meydana gelen ani teknik arızalar da kazaların oluşmasında önemli etkenlerdendir: Lastik patlaması, fren arızaları, yakıt bitmesi veya akması, yangın, ön siper camlarının kırılması, kornalar, farlar ve sileceklerden kaynaklanan sorunlar ile yük ve yüklemekten kaynaklanan sorunlar, vb.

Sürücüler için kaza riski yaratan durumlar arasında görüş engelleri önemli bir yer tutar: Park edilmiş araçlar, kavşak içi yavaşlama, tepe üstü geçişler, sis, duman, kar, güneşin doğuş ve batışında gözün kamaşması gibi. Bu arada hava durumuna ve yol koşullarına bağlı olarak oluşan kayma riskini de unutmamak gerekir.

Kazalara neden olan sürücü kusurları genellikle; arkadan çarpma, ilk geçiş hakkını vermeme, aşırı hız, hatalı sollama, şerit ihlali, park eden araca çarpma, hatalı dönüş, akollü araç kullanma, kırmızı ışıktaki geçme, uykusuzluk, karşı şeride geçme vb.dir.

Hangi nedenle meydana gelirse gelsin, herhangi bir kaza anında sürücünün soğukkanlılığını kaybetmeden sakin, koruyucu ve saygılı olması, kazadan sonra yapılması gerekenleri ve ilk yardım yöntemlerini unutmaması gerekir. Sürücüler; saldırgan, uyumsuz, duyarsız ve acımasız olmamalıdır.

Ayrıca sürücüler, önceden alacakları tedbirler ve sürüşte gösterecekleri özen ve dikkat ile kendilerini kazalardan korumaları gerektiğini her an göz önünde bulundurmalıdırlar.

- Sürücü tehlike anında yavaşlamalı, tehlike yaratabilecek araca yol vermeli, gerekirse önündeki araçla arasında takip mesafesini açmalıdır.
- Uygun hızla yaklaştığınız bir kavşakta önünüzde bisiklet vb. bir araç varsa, meydana gelebilecek ani durma, tökezleme gibi durumlara karşı hızın yavaşlatılmasında fayda vardır. Ayrıca kavşaklarda ilk geçiş hakkını aramak yerine, kavşağa uyumlu girmeye ve kavşağı uyumlu geçmeye dikkat etmek gerekir.

- Sola dönen bir aracın sağından geçerken, sağ arkadan gelen araçlara dikkat edilmelidir.
- Rampa çıkışlarında hızlanmamak gerekir, çünkü arkanızdaki araç da hızlanabilir ve rampayı çıktığınızda tehlikeli bir durumla karşılaşabilirsiniz.
- Okul önlerinden hızınız yasal sınırlar dahilinde olsa da görünmez tehlikeler olabileceğini göz önünde bulundurarak mümkün olan en düşük hızla geçmeniz gerekir.
- Kör kavşaklarda geniş hakkı önceliğinizi değil, dikkatli ve tedbirli olmanız gerektiğini göz önünde bulundurmalısınız.
- Sarı ışıkta geçmeyiniz.
- Uzun hüzmeli farlarınızı gereksiz yere kullanmayınız.
- Havanın aydınlanmaya başladığı sabah saatleriyle, kararmaya başladığı akşam saatlerinde ve gökyüzünün bulutlu, yağmurlu veya karlı olduğu hallerde kısa hüzmeli farlarınızı yakınız.
- Yol kenarında gizlenen tehlikelere karşı dikkatli olunuz, karşınıza aniden kedi, köpek gibi canlıların çıkabileceğini unutmayınız.
- Karşıdan sağa-sola yalpalayan bir araç göndüğünüzde tedbirinizi alınız, “benim şeridime geçmez” diye düşünmeyiniz.
- Geçme ve sollamada takip mesafesi kurallarına uyunuz.

Bu arada başınıza gelebilecek veya şahit olacağınız herhangi bir kaza için yanınızda bloknot, tükenmez kalem, kurşun kalem ve kalemtraş, tebeşir (yağlı tebeşir olabilir), metre, fotoğraf makinesi, film ve pil bulundurunuz.

Trafik kazasına karışanlar ne yapmalıdır?

- Kazada hafif yaralanmış veya yara almamışsanız, önce kullandığınız taşıtı yeni bir tehlike yaratmayacak şekilde durdurmalısınız. Kaza yerindeki araçlar, yaklaşan araçlara karşı muhtemel yangından korunma, yangını kontrol altına alma (benzin yangınları, kontak, kısa devre) gibi gereken tedbirleri almalıdır. Aracı ışıklandırmalı, mümkünse araç çatısına ikaz lambası koymalısınız. İkaz üçgeni kaza yerine karayollarında 100 m, otobonlarda en az 200 metre mesafede olmalıdır.
- Kaza mahaline gelecek trafik polisinin isteyeceği kimlik, sürücü kimliği, araç belgeleri, sigorta poliçesi gibi belgeleri hazırlayınız.

- Kazada taşınan yük zarar gördüyse çalıştığınız işletme veya mal sahibi ile hemen itribata geçiniz.
- Sadece maddi hasarla sonuçlanan trafik kazalarında, tarafların anlaşması halinde fiil başka bir suçu oluşturmuyorsa adli kovuşturmaya (ancak uygulama; sigorta poliçe şartlarının gerektirdiği alkollü hal, aşırı yükleme vb. teminat dışı hollere bazı pratik önlemler eklemektedir) gerek kalmaz. Tarafların aralarında anlaşarak karşılıklı zararlarını kendi trafik sigortalarına bildirmelerinin en önemli gerekçesi adli kovuşturma yapılmaması içindir. Sonradan tespit tutanağı talep edilemez ve bu anlaşma kağıt üzerinde saptanır.
- Kazanın oluşuna ilişkin iz, delil ve kanıtların trafik kaza tespit tutanağına yazılması için olay yerinde açık, tarafsız ve kuşku yaratmayacak şekilde tutanağı tanzim edene bildiriniz.
- Çarpıp kaçma olayında aracınız, eşyanız vb. şeyler üzerinde kalan her türlü (boya, çizik, ezik, kumaş parçası, far camı kırığı, fren hidrolik yağı vb.) delili trafik polisine gösteriniz ve incelemesini isteyiniz.
- Kazaya karışan aracın sürücüsü olmanız halinde yaralının hastaneye yetiştirilmesinde, kuşku hali zor durumda kalmanıza neden olabilir.
- Kaza tutanağının tespitinden sonra kaza yeri temizlenmeli, ikaz üçgeni kaldırılmalıdır.
- Sürücü; aracı tekrar yola çıkabilecek gibi görünüyorsa direksiyonu, lastikleri ve motoru, fren ve sinyal lambalarını, yakıt, yağ, su sızıntısı olup olmadığını kontrol etmelidir. Ayrıca frenlerin, fren pedalına kuvvetlice basılarak basınca dayanıklı olup olmadığına bakılmalıdır. Tüm bu kontrollerden sonra araç yola devam edebilecek durumda ise uygun hızla gidilmeli ve en yakın serviste araç bir uzmana kontrol ettirilmelidir.

Uluslararası çalışan taşıtların kazaya karıştıktan sonra teknik araç muayenelerini yeniden yaptırmaları gerektiğini unutmayınız.

Kaza Kaydı
Kaza Tarihi: Kaza Saati:
Kaza yeri (km veya bağlantı yeri):
1.Şahit: 1.Ad. / Adresi:
2.Şahit: 1.Ad. / Adresi:
3.Şahit: 1.Ad. / Adresi:
Fren uzunluk izleri (Her iki aracın fren izlerini tekerleklere kadar ölçün ve kaydedin)
Sizin aracınız :(mt) Diğer araç :(mt)

Kazaya karışan diğer araca ait bilgi
Sürücü Adı: Tel no:
Adres:
Araç sahibi (sahibi araç sürücüsü değilse) Adı: Tel no: Adres:
Araç (A) Plaka No:
Modeli/Tipi/Rengi:
Sigorta şirketi:
Sigorta Poliçe No:
Hasarlar/arac içinde oturanlar/Yük:

YASAL ZORUNLULUKLAR

Trafik kazalarına karışanlar:

- a) Hareket halinde iseler trafik için ek bir tehlike yaratmayacak şekilde hemen durmak, kaza mahalinde trafik güvenliği için gereken tedbirleri almak,
- b) Kazada ölen, yaralanan veya maddi hasar var ise ve bu kaza trafiği, can ve mal güvenliğini etkilemiyorsa sorumluluğun saptanmasında yararlı olacak kanıt ve izler dahil, kaza yerindeki durumu değiştirmemek,
- c) Kazaya karışan kişiler tarafından istendiği takdirde kimliğini, adresini, sürücü ve trafik belgesi ile sigorta policesi tarih ve numarasını bildirmek ve göstermek,
- d) Kazayı yetkili ve görevli memurlara bildirmek, bunlar gelinceye kadar veya bunların iznini almadan kaza yerinden ayrılmamak,
- e) Sürücüsü, mal sahibi veya ilgili kişilerin bulunmadığı sırada araç, eşya veya yüklere zarar veren sürücüler, zarar verdikleri araç, eşya veya mülkün sahibini veya ilgili kişileri bulmak, ilgilileri bulamadıkları takdirde durumu tespit etmek ve zarar verilen şey üzerine yazılı bilgi bırakmak, ilgili zabıtaya en kısa zamanda bilgi vermek zorundadırlar.

Sadece maddi hasarın meydana geldiği kazalarda, kazaya dahil kişiler yetkili ve görevli kişinin gelmesini gerekli görmezse, bunu aralarında yazılı olarak saptamak suretiyle kaza yerinden ayrılabilirler.

Anlaşma hali dışında maddi hasarlı, olumlu veya yaralanmalı trafik kazalarında, zabitanın iznini almadan zaruret dışında olay yerinden ayrılan veya birinci fıkranın (b) bendi hükümlerine uymayan sürücüler para cezası ile cezalandırılırlar.

Trafik kazalarında yükümlülük:

Karayollarında meydana gelen trafik kazalarına hemen el konmasını, ölü ve yaralıların taşınmasını, yaralıların tedavisini veya sanıkların yakalanmasını sağlamak için,

- a) Kaza yerinden geçen veya kazaya karışan araçların sürücüleri kaza mahalinde ilk yardım önlemlerini almaya ve en yakın zabıtaya veya sağlık kuruluşuna haber vermeye ve yetkililerin talebi üzerine yaralıları en yakın sağlık kuruluşuna götürmeye,
- b) Şehirlerarası akaryakıt istasyonlarında, sahipleri veya işletenleri, belirlenen standartlara uygun ilk yardım malzemelerini her an kullanılabilir durumda bulundurmaya,
- c) Tamirhane, servis istasyonu, garaj sahibi ve sorumluları, tesislerine ölüm veya yaralanma ile sonuçlanan bir kaza geçirmiş olduğu belli olan veya üzerinde suç belirtisi bulunan bir araç geldiğinde gecikmeksizin zabıtaya haber vermeye ve bunları bir deftere işlemeye mecburdur.

Trafik kazalarına el koyma ve bilirkişilik:

Trafik kazalarına;

- a) Adli yönden gereği yapılmak üzere mahalli genel zabıtaca,
- b) Kazanın oluş nedenlerini, iz ve delillerini belirleyerek trafik kaza tespit tutanağı düzenlemek üzere de trafik zabıtasınca el konulur.

Trafik zabıtasının görevli olmadığı veya bulunmadığı karayollarında meydana gelen kazalarda trafik kaza tespit tutanağı mahalli genel zabıtaca düzenlenir ve bir örneği o yerin trafik zabıtasına gönderilir.

Trafik kazalarında yolun trafiğe kapandığı hallerde trafik zabıtası veya genel zabıta, iz ve delilleri kaybolmayacak şekilde işaretledikten ve gerekli işlemleri yaptıktan sonra karayolunu trafiğe açmaya yetkilidir. Karayolunun trafiğe kapanmasına ölümlü ve hayati tehlike yaratan yaralanmalı kazalar; can, mal ve trafik güvenliğini etkiliyor ve başka bir yoldan geçiş verilemiyorsa, Cumhuriyet Savcısının gecikmesinin anlaşılması halinde gerekli işaretlemeler yapıp araç ve ölümler kenara alınarak durum bir tutanakla tespit edildikten sonra yol trafiğe açılır.

Trafik kazalarında sürücü kusurlarının tespiti ve asli kusur sayılan haller:

Araç sürücüleri trafik kazalarında;

- a) Kırmızı ışıkta veya yetkili memurun dur işaretinde geçme,
- b) "Taşıt giremez" işaretinin bulunduğu karayoluna veya bölünmüş karayolunda karşı yönden gelen trafiğin kullandığı şerit, rampa ve bağlantı yollarına girme,
- c) İki den fazla şeritli taşıt yollarında karşı yönden gelen araçların kullandığı şerit veya yol bölümüne girme,

- d) Arkadan çarpma,
- e) Geçme yasağı olan yerlerde geçme,
- f) Doğruyu değiştirme manevralarını yanlış yapma,
- g) Şeride tecavüz etme,
- h) Kavşaklarda geçiş önceliğine uymama,
- i) Kaplamanın dar olduğu yerlerde geçiş önceliğine uymama,
- j) Manevraları düzenleyen genel şartlara uymama,
- k) Yerleşim birimleri dışındaki karayolunun taşıt yolu üzerinde zorunlu haller dışında park etme veya duraklama ve her iki durumda da gerekli tedbirleri almama,
- l) Park için ayrılmış yerlerde veya taşıt yolu dışında kurallara uygun olarak park edilmiş araçlara çarpma durumlarında asli kusurlu sayılırlar.

Ancak kazada bu durumlardan herhangi birinin birden fazla araç sürücüsü tarafından yapılması durumunda veya kaza bu hareketler dışındaki kurallara, yasaklamalara, kısıtlamalara ve talimatlara uyulmaması nedenlerinden meydana gelmişse karayolunu kullananlar için kusur oranı yönetmelikte belirtilen esaslara göre tespit edilir.

YASAL ZORUNLULUKLAR

- c) Tamirhane, servis istasyonu, garaj sahibi ve sorumluları, tesisle-rine ölüm veya yaralanma ile sonuçlanan bir kaza geçirmiş oldu-ğu belli olan veya üzerinde suç belirtisi bulunan bir araç geldiğin-de gecikmeksizin zabıtaya haber vermeye ve bunları bir deftere işlemeye mecburdur.

Trafik kazalarına el koyma ve bilirkişilik:

Trafik kazalarına;

- a) Adli yönden gereği yapılmak üzere mahalli genel zabıtaca,
b) Kazanın oluş nedenlerini, iz ve delillerini belirleyerek trafik kaza tespit tutanağı düzenlemek üzere de trafik zabıtasınca el konulur.

Trafik zabıtasının görevli olmadığı veya bulunmadığı karayollarında meydana gelen kazalarda trafik kaza tespit tutanağı mahalli genel za-bitaca düzenlenir ve bir örneği o yerin trafik zabıtasına gönderilir.

Trafik kazalarında yolun trafiğe kapandığı hallerde trafik zabıtası ve-ya genel zabıta, iz ve delilleri kaybolmayacak şekilde işaretledikten ve gerekli işlemleri yaptıktan sonra karayolunu trafiğe açmaya yetki-lidir. Karayolunun trafiğe kapanmasına ölümlü ve hayati tehlike yara-tan yaralanmalı kazalar; can, mal ve trafik güvenliğini etkiliyor ve başka bir yoldan geçiş verilemiyorsa, Cumhuriyet Savcısının gecike-ceğinin anlaşılması halinde gerekli işaretlemeler yapıp araç ve ölü-ler kenara alınarak durum bir tutanakla tespit edildikten sonra yol trafiğe açılır.

Trafik kazalarında sürücü kusurlarının tespiti ve asli kusur sayılan haller:

Araç sürücüleri trafik kazalarında;

- a) Kırmızı ışıkta veya yetkili memurun dur işaretinde geçme,
b) "Taşıt giremez" işaretinin bulunduğu karayoluna veya bölümmüş karayolunda karşı yönden gelen trafiğin kullandığı şerit, rampa ve bağlantı yollarına girme,
c) İki den fazla şeritli taşıt yollarında karşı yönden gelen araçların kullandığı şerit veya yol bölümüne girme,
d) Arkadan çarpma,
e) Geçme yasağı olan yerlerde geçme,
f) Doğruyu değiştirme manevralarını yanlış yapma,
g) Şeride tecavüz etme,
h) Kavşaklarda geçiş önceliğine uymama,
i) Kaplamanın dar olduğu yerlerde geçiş önceliğine uymama,
j) Manevraları düzenleyen genel şartlara uymama,
k) Yerleşim birimleri dışındaki karayolunun taşıt yolu üzerinde zo-runlu haller dışında park etme veya duraklama ve her iki durum-da da gerekli tedbirleri almama,
l) Park için ayrılmış yerlerde veya taşıt yolu dışında kurallara uygun olarak park edilmiş araçlara çarpma durumlarında asli kusurlu sayılırlar.

Ancak kazada bu durumlardan herhangi birinin birden fazla araç sü-rücüsü tarafından yapılması durumunda veya kaza bu hareketler di-şındaki kurallara, yasaklamalara, kısıtlamalara ve talimatlara uyul-maması nedenlerinden meydana gelmişse karayolunu kullananlar için kusur oranı yönetmelikte belirtilen esaslara göre tespit edilir.